

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

**Методичні рекомендації та завдання
до самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ МУЗИКИ»**

II курс

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Дніпро - 2025

Розробники:

Горчакова І.О., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»,
Лютько Л.П., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	4
2.	Розділ I. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	4
3.	РОЗДІЛ II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
4.	РОЗДІЛ III. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	9
5.	РОЗДІЛ IV. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	45
6.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	48
7.	ДОДАТОК 1.....	50
8.	ДОДАТОК 2.....	52
9.	ДОДАТОК 3.....	55

ВСТУП

Дніпровська академія музики – навчальний заклад нового типу, в якому здійснюється багатоступенева підготовка фахівців музичного мистецтва на різних рівнях освіти. Особливості такого навчального закладу вимагають деяких змін у формах і методах навчання.

Методичні рекомендації та завдання до самостійних робіт створені для здобувачів освіти II курсу фахового музичного коледжу. Рекомендації розроблені на основі програми з курсу навчальної дисципліни «Теорія музики», що поєднує декілька складових, а саме – теорію, сольфеджію, гармонію, інструментознавство, аналіз музичних творів (у початковій формі).

Основою ефективного навчання, разом із плідною роботою на практичних заняттях, є **самостійна робота** здобувачів освіти, яка передбачає різноманітні форми праці.

РОЗДІЛ I

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Самостійна робота охоплює всі складові дисципліни «Теорія музики» та допомагає практичній реалізації основних завдань навчальної дисципліни.

Рекомендовано наступні форми роботи:

1. Теорія.

Протягом другого року навчання продовжується робота над такими темами курсу: «Лад і тональність», «Метр і ритм», «Транспозиція», «Мелодія». Також додаються нові: «Всі види інтервалів та акордів від звуку», «Хроматизм альтераційний та модуляційний», «Музична форма. Період. Проста двочастинна та тричастинна форми».

Паралельно з теорією вивчається гармонія.

2. Гармонія.

Протягом другого року навчання продовжується робота з акордами в тональності та від звуку з послідовною постійною грою на фортепіано, аналізом нотного тексту, визначенням на слух. Також традиційно вивчаються акорди у гармонічному чотириголоссі (акордовий склад). Багато уваги приділяється ознайомленню і з іншими видами фактури. Поряд із строгим стилем вивчаються гармонічні послідовності з альтерованими тонами, відхиленнями, але поки у найтіснішому розташуванні.

3. Сольфеджію.

Всі традиційні форми роботи збережені, але з посиленням творчих моментів.

Інтенаційні вправи:

- спів гам (у ритмічному малюнку) зі всіма складовими;
- спів одноголосся з акомпанементом та без нього;
- спів двоголосся;
- спів двоголосся в ключах «до»;
- вправи з акордами, їх спроможністю розв'язуватись у різні тональності з урахуванням енгармонічної заміни; з послідовностями, що містять альтеровані акорди, відхилення;
- розвиток інтервальної техніки;
- імпровізація мелодій голосом;
- запис самодиктантів, аудiodиктантів;
- транспонування диктантів, що записані на практичних заняттях.

4. Ритм.

Пропонується система поступового включення нових ритмічних фігур і надається достатньо часу для їх засвоєння.

Порівняно з першим курсом, поряд із вже добре знайомими тренувальними листами з'являються ритмічні партитури із синкопами, тріолями, квінтолями, септолями.

Окрім співу всіх елементів у ритмічних малюнках у процесі роботи з тональностями, запису ритмічних диктантів, пропонується ще робота з двоголосними партитурами, їх озвучування обома руками простукуванням, або озвучуванням на інструменті.

5. Інструменти.

Протягом другого курсу здобувачі освіти продовжують роботу з нетранспонуючими інструментами. Також пропонується удосконалювати свої знання, користуючись відомими підручниками.

Прослуховуючи оркестрові фрагменти, здобувачі освіти систематично займаються тембровими (оркестровими) диктантами, а також створенням п'єс для обраних інструментів.

6. Аналіз нотного тексту і аналіз на слух.

Протягом другого року навчання продовжується робота над аналізом елементів музичної мови в тональності, поза тональністю, у музичних творах.

Пропонується спрямувати увагу здобувача освіти на особливості архітектоніки музичних творів.

7. Творчість.

Однією з найважливіших складових курсу теорії музики є розвиток творчих навичок здобувачів освіти.

Протягом другого курсу навчання пропонується чимало творчих завдань для самостійної роботи:

- формування будь-якої фрази квадратного періоду;
- створення акомпанементу до наданої мелодії;
- складання мелодії до наданої гармонії;
- робота над логікою руху голосів у двоголоссі;
- перекладання нотних фрагментів для певного складу інструментів;
- додавання другого голосу в дуетному фрагменті, де він відсутній;
- створення мелодії з розспівами на наданий текст;
- перетворення наданих інтервальних та акордових цифровок на художньо оформлені музичні фрази.

Самостійна робота спрямована на більш якісне отримання основних знань та умінь, посилення взаємозв'язків з іншими дисциплінами спеціального циклу, розширення творчого потенціалу здобувачів освіти.

Завдання для самостійної роботи в інтегрованому курсі «Теорії музики» розподілені на двотижневі блоки.

РОЗДІЛ II

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Другий рік навчання		
Семестр 3		
21	Спів, гра елементів A-dur, інтервалів діатонічних та хроматичних (третони, характерні). Спів, гра, письмова побудова головних тризвуків у чотириголосі. Виконання вправ на гармонічне сполучення тризвуків у письмових завданнях та гри на ф-но.	6
22	Інтервали від звука з розв'язанням в усі можливі тональності у письмових завданнях. Аналіз запропонованих мелодій. Виконання вправ на мелодичне сполучення тризвуків. Гармонізація мелодій.	6
23	Вправи на енгармонізм інтервалів. Письмова та усна робота у fis-moll. Виконання творчих завдань. Гармонізація мелодій зі зб. В. Скуратовського «Задачі з гармонії. 1 частина».	6
24	Письмові завдання на складені інтервали. Аналіз виразових можливостей інтервалів у мелодіях. Виконання вправ з переміщення тризвуків у гармонічному чотириголосі, гармонізація мелодій. Творчі завдання.	6
25	Аналіз мелізмів та їх виразових можливостей у творах. Практичні вправи у Es-dur. Спів та гра характерних інтервалів і третонів від звука. Творчі завдання.	6
26	Виконання вправ зі стрибками третієвих тонів при сполученні тризвуків T, S, D – гармонізація мелодій. Використання $3b_3^5$ та $3m_3^5$ в послідовностях (найтісніше розташування).	6
27	Спів та гра зменшеного септакорду і його обернення від звука. Практичні вправи у c-moll. K_4^6 - гармонізація мелодій.	6
28	Спів та гра малого мінорного септакорду і його обернень від звука. Гармонізація мелодій з використанням сектакордів T, S, D в гармонічному чотириголосі (плавне сполучення).	8
29	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
Семестр 4		
30	Спів та гра MZm_7 і його обернень від звука (як II_7 в мінорі та гармонічному мажорі і VII_7 в натуральному мажорі). Практичні вправи у E-dur. Гармонізація мелодій з використанням сектакордів T, S, D в гармонічному чотириголосі (сполучення стрибком).	6
31	Спів та гра побічних септакордів у діатонічних секвенціях. Переведення і розв'язання дисонансів на фортепіано.	6
32	Вивчення конспекту за темами: «Темп. Динаміка. Агогіка». Аналіз гармонії в нескладних фрагментах музичних творів. Практичні вправи у cis-moll. Прохідні і допоміжні квартсектакорди в гармонічному чотириголосі – гармонізація мелодій, гра на ф-но. Виконання вправ на виклад акордів у різних фактурах.	6
33	D_7 та його обернення в гармонічному чотириголосі – гармонізація мелодій, гра на ф-но відповідних вправ. Створення мелодій з альтерованими ступенями у мажорі.	6

34	Виконання вправ на побудову альтераційних (хроматичних) інтервалів у мажорі та мінорі. Створення мелодій з альтерованими ступенями в мінорі. Практичні вправи у As-dur.	6
35	Аналіз використання альтерованих ступенів у складі акордів. Стрибки при розв'язанні D ₇ і його обернень – гармонізація мелодій та гра на ф-но.	6
36	Закріплення теми: «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей». Творче завдання – створення мелодій з модуляцією у споріднену тональність. Практичні вправи у f-moll. Аналіз тонального плану періоду (у фрагментах музичних творів).	6
37	Письмова побудова хроматичної мажорної гами. Гармонізація мелодій та гра на ф-но II ₆ , II ₃ ⁵ . Творчі завдання – створення гармонічного супроводу до мелодій.	6
38	Письмова побудова хроматичної мінорної гами. Аналіз мелодій з хроматичною гамою. Практичні вправи у H-dur – gis-moll.	8
39	Опрацювання конспектів за темами: «Музична форма. Види періодів. Проста двочастинна і проста тричастинна форми». Аналіз форм музичних творів. VI ступінь та перерваний каданс – гармонізація мелодій та гра на ф-но.	8
40	Складання конспекту за темами: «Музичний звук. Музичний стрій». Des-dur і b-moll. Аналіз творів, що написані у простих формах.	3
41	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
	Всього:	121

РОЗДІЛ III
ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
Тиждні 1-2

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Інтервали» у зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс» (повторення, закріплення і розширення теми).
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання діатонічних інтервалів в мажорних і в мінорних тональностях, а також тритонів і характерних інтервалів у тональностях до трьох знаків (викладач надає тональності):
  - 1) вписати стійкі інтервали;
  - 2) вписати і розв'язати нестійкі консонуючі інтервали;
  - 3) вписати і розв'язати дисонуючі інтервали;
  - 4) вписати і розв'язати тритони і характерні інтервали.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму A-dur натуральну і гармонічну в ритмічних малюнках з синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 1) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати ступені в довільному порядку, інтервали діатонічні і хроматичні (тритони і характерні) з розв'язанням.
3. Імпровізувати голосом початкові та завершуючі фрази періоду.
4. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 1а «Тризвуки в тісному і широкому розташуваннях» та 1б «Гармонічне сполучення» (Т – S, T – D, S – T, D – T) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: виконати вправи на побудову тризвуків T, S, D та їх гармонічне сполучення у тональностях до трьох знаків включно.
3. На фортепіано: грати тризвуки T, S, D в тісному і широкому розташуваннях.

IV. Творчість

Скласти та виконати на інструменті (інструментах) або вокально (дуетом) двоголосся за наданою інтервальною цифровою:

Ф. Шуберт. Дванадцять
німецьких танців (№ 1)

B-dur $\frac{3}{4}$

6 6 6 6 6 6 6 6 3 3 3 4 3
 V V V V V IV V IV III III III V I

8 7 7 8 7 5 4 6 6 5 3 1
 V V V V V V V III V V V I

Тижні 3-4

I. Теорія

1. Виконати вправи на розв'язання діатонічних інтервалів в можливій тональності мажору та мінору (почати на практичному занятті):

Two staves of music. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both staves show a sequence of chords and intervals in a major key (one sharp) and a minor key (two flats). The intervals are: major 2nd, minor 2nd, major 3rd, minor 3rd, major 4th, minor 4th, major 5th, and minor 5th.

2. Виконати вправи на побудову і розв'язання тритонів і характерних інтервалів в можливій тональності гармонічного мажору і мінору (почати на практичному занятті):

Two staves of music. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The top staff shows intervals: zб. 4 ↑, зб. 4 ↓, зм. 5 ↓, зм. 5 ↑, зб. 4 ↑, зб. 4 ↓, зм. 5 ↑, зм. 5 ↓. The bottom staff shows intervals: зб. 2 ↑, зб. 2 ↓, зм. 7 ↑, зм. 7 ↓, зб. 2 ↓, зб. 2 ↑, зм. 7 ↑, зм. 7 ↑.

3. В наданих фрагментах знайти і пояснити виразність рухів в мелодіях на збільшені і зменшені інтервали:

Lento Українська народна пісня

A single staff of music in treble clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. The tempo is Lento. The melody consists of quarter and eighth notes with some rests.

Vivo Польська народна пісня

A single staff of music in treble clef, 2/4 time signature, key of B-flat major. The tempo is Vivo. The melody is more rhythmic with eighth and sixteenth notes.

A single staff of music in treble clef, 2/4 time signature, key of B-flat major. The melody continues with eighth and sixteenth notes.

Moderato В. А. Моцарт. «Реквієм», «Kyrie eleison»

Two staves of music in treble and bass clefs, common time signature, key of B-flat major. The tempo is Moderato. The bass line starts with a forte (f) dynamic. The melody is in the treble staff.

[Lento] Ф. Шопен. Вальс оп. 34, № 2

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму A-dur у ритмічному малюнку (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 2) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).
2. У тональності A-dur співати акордові послідовності в найтіснішому розташуванні:
 $T_6 \quad II_7 \quad D_3^4 \quad T \quad II_2 \quad VII_7 \quad D_5^6 \quad T; \quad T \quad VI_6 \quad S_4^6 \quad mVII_7 \quad D_5^6 \quad T;$
 і в гармонічному чотириголоссі:
 $T \quad S \quad T \quad D \quad T.$
3. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 1 в «Мелодичне сполучення тризвуків».
2. Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки В. Скуратовського «Задачі з гармонії» I частина (далі за текстом – задачі) №№ 4, 5 (а), 3,5 (б), 2 (в), (тема № 1).
3. На фортепіано: грати послідовність $T \quad S \quad T \quad D \quad T$ в тісному розташуванні.

IV. Творчість

До наданої мелодії додати другий голос. Записати на одному, а потім на двох нотних станах:

Animato Українська народна пісня

Vivo Українська народна пісня

Тижні 5-6

I. Теорія

1. Замінювати діатонічні інтервали таким чином, щоб вони залишились діатонічними (тобто зберігаючи ступеневу величину), а потім на хроматичні (тобто замінюючи ступеневу величину):

1) зробіть енгармонічну заміну нижнього звука інтервалу та побудуйте вгору інтервал тієї ж ступеневої та тонової величини:

2) зробіть енгармонічну заміну верхнього звука інтервалу та побудуйте вниз інтервал тієї ж ступеневої та тонової величини:

3) визначте наданий інтервал, зробіть енгармонічну заміну його нижнього звука та побудуйте вгору інтервал іншої ступеневої та тонової величини:

4) визначте наданий інтервал, зробіть енгармонічну заміну його верхнього звука та побудуйте вниз інтервал іншої ступеневої та тонової величини:

Всі завдання слід починати робити на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму *fis-moll* трьох видів у ритмічних малюнках із синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 3) зі Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні інтервали, тритони і характерні інтервали з розв'язанням, секвенціювати надані мотиви, послідовності в найтіснішому розташуванні (t, s, D, II₇, VII₇, D₇ з оберненнями).
3. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 1) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
  - 1) грати послідовність T S T D T в широкому розташуванні;

- 2) послідовності №№ 1, 2 в найтіснішому розташуванні (Тренувальний лист «Акорди» № 5 зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Творчість

1. Створити мелодію у тональності fis-moll із рухом на зм. 7, зм. 4, зм. 5.
2. Додати другий голос у тактах, де він відсутній:

The image shows two staves of musical notation in F minor (one flat) and 3/4 time. The first staff contains a melody in the treble clef: a dotted quarter note (F4), followed by eighth notes (G4, A4, Bb4), and a quarter note (C5). The bass line consists of chords: F3-A2 (first measure), F3-Bb2 (second measure), and F3-A2-C3 (third measure). The second staff shows a bass line with chords: F3-A2 (first measure), F3-Bb2 (second measure), F3-A2-C3 (third measure), and F3-A2 (fourth measure). A melodic line in the treble clef begins in the second measure with a quarter note (F4), followed by eighth notes (G4, A4), and a quarter note (Bb4).

Тижні 7-8

I. Теорія

1. Виконати вправи на побудову і визначення складених інтервалів:

ч. 8 м. 10 м. 13 в. 10 в. 10 зм. 12 м. 10 в. 13

м. 13 м. 14 м. 10 ч. 15 в. 10 ч. 15 в. 13 в. 10 ч. 15

II. Сольфеджіо

1. У тональності fіs-moll: співати тритони і характерні інтервали з розв'язанням, імпровізувати початкові та завершуючі фрази.
2. Співати від звука тритони і характерні інтервали з розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 2 «Переміщення тризвуків» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: переміщувати тризвуки засобами «крок», «обмін», «перевертання» в тональностях з 1-2 знаками.

IV. Творчість

До теми гобою з другої частини Концерту для гобоя з оркестром А. Марчелло знайти і записати гармонію («золота секвенція»).

Тижні 9-10

I. Теорія

1. Прочитати тему «Мелізми» по підручнику Г. Смаглій, Л. Маловик «Основи теорії музики».
2. Засвоїти таблицю «Мелізми» (додаток 1).
3. Письмово виконати вправи на розшифрування мелізмів (форшлагів, групето, мордентів, трелей):

4. Виконати на фортепіано (або іншому інструменті) надані мелодії:

II. Сольфеджіо

1. Співати натуральну і гармонічну гаму Es-dur в ритмічних малюнках із синкопами.
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні і хроматичні інтервали з розв'язанням.
3. Співати тритони і характерні інтервали від звуку.
4. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
  - 1) задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського;

- 2) запам'ятати фразу із 7-8 акордів у найтіснішому розташуванні та транспонувати її (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Інструменти

Записану на практичному занятті тему з Симфонії № 5, ч. II Л. Бетховена перекласти в аколладі: альти в альтовому ключі, віолончелі в теноровому ключі.

Тиждні 11-12

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про збільшені та зменшені тризвуки та їх обернення.
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$ в тональності та від звуку.
Визначити структуру акордів та розв'язати їх у можливих мажорних та мінорних тональностях:

Починати завдання на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму Es-dur у ритмічних малюнках. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 4) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. У тональності Es-dur співати акордові послідовності за участю $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$:
 T_6 змII $_6$ T_6 змVII $_6$ T_6 T_4^6 збVI $_3^{-5}$ T_4^6 .
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 3 «Стрибки терцієвих тонів» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3, 4 (б), 3, 4 (в) (тема № 3) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати послідовності за участю обернень $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$ (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Творчість

До записаної на практичному занятті теми з флейтової Сонати № 3 І. С. Баха додати акомпанемент. Акорди записати схематично (в найтіснішому розташуванні).

Тижні 13-14

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про ввідні септакорди (змVII₇ та мVII₇) і засоби їх розв'язання.
2. Виконати вправи на побудову обернень змVII₇ з розв'язанням через переведення в дисонуючу D і безпосередньо в стійкі звуки:

zmVII₃⁴ zmVII₂ zmVII₇ zmVII₃⁴ zmVII₅⁶ zmVII₇ zmVII₂ zmVII₅⁶ zmVII₇ zmVII₅⁶

zmVII₃⁴ zmVII₂ zmVII₅⁶ zmVII₂ zmVII₃⁴ zmVII₂ zmVII₇ zmVII₃⁴ zmVII₇ zmVII₂

Починати виконання завдання на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати 3 види гами с-moll в ритмічних малюнках із синкопами (Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 5)), ступені в довільному порядку, тризвуки головні і побічні, Зб₃⁵ та Зм₃⁵, обернення змVII₇ у вивчених тональностях та від звука.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 4 «Заключні кадансові звороти» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3, 4 (б), 3, 4 (в) (тема № 4) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
  - 1) грати заключні кадансові звороти в тісному і широкому розташуваннях;
  - 2) грати послідовності з оберненнями головних і побічних тризвуків у найтіснішому розташуванні (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Горчакової І. О., Лютко Л. П. «Теорія музики. II курс»).

IV. Інструменти

Тему Концерту для фагота (ч. I, п. п.) Дж. Россіні перенести в теноровий ключ (тембровий диктант).

Тиждень 15-16

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику Лютько Л. П., Горчакової І. О «Теорія музики. II курс». Знайти інформацію про побудову $M\text{Min}_7$ і його обернень, а також про засоби розв'язання його як Π_7 в мажорі.
2. Від звуків *c, e, g, gis, cis, fis* побудувати обернення $M\text{Min}_7$ і розв'язати їх як обернення Π_7 в мажорі.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму *c-moll* в ритмічних малюнках із синкопами (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 6) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
2. Співати $M\text{Min}_7$ і його обернення від звуків з розв'язанням їх як обернення Π_7 в мажорі.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці № 5 «Секстакорди (будова)» та № 6 «Секстакорди (плавне сполучення)» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 5) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 5) зі зб. В. Скуратовського.

IV. Інструменти

Записану на практичному занятті тему віолончелі з Сонати F-dur Л. Бетховена переписати в теноровий ключ (транспонувати, вивчивши напам'ять).

Тиждень 17

I. Теорія

Повторити:

1. Розв'язання діатонічних інтервалів у можливі тональності, енгармонічну заміну на хроматичні.
2. Побудову вивчених акордів від звуків та у тональності.

II. Сольфеджіо

1. Співати гами з 1 – 3 знаками в ритмічних малюнках із синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» №7 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. В тональностях з 1 – 3 знаками співати тритони, характерні інтервали, обернення D_7 , II_7 , VII_7 , Zb_3^5 , Zm_3^5 .

III. Гармонія

1. Письмово: гармонізувати мелодію за участю головних тризвуків і секстакордів (орієнтовно задачі №№ 3-10 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського).
2. На фортепіано:
  - 1) грати послідовності типу: T T_6 S S_6 K_4^6 D T в гармонічному чотириголоссі;
  - 2) грати послідовності типу: t II_2 VII_7 D_5^6 t t_6 II_5^6 D_2 t_6 у найтіснішому розташуванні.

IV. Творчість

До наданої мелодії певного жанру додати акомпанемент у відповідній фактурі. Наприклад:

*Робота виконується напередодні контрольних заходів.

Тижні 18-19

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про МЗ₇.
2. Від звуків *cis, dis, e, fis, gis* побудувати обернення МЗ₇ з розв'язанням їх в мажорі (як мVII₇) і в мінорі та гармонічному мажорі (як II₇).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму E-dur в натуральному та гармонічному видах у вивчених ритмічних малюнках із синкопами (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправи № 1 – 6) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні і хроматичні інтервали з розв'язанням, обернення II₇, VII₇ з переведенням в дисонуючу D і розв'язанням у стійкі звуки.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 7 (а, б, в) «Секстакорди (сполучення стрибком)» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
  - 1) грати послідовність T T₆ S S₆ D D₆ T в чотириголоссі;
  - 2) грати обернення МЗ₇ з розв'язанням в мажорі (як VII₇) і в мінорі та гармонічному мажорі (як II₇) в найтіснішому розташуванні.

IV. Творчість

До записаної на практичному занятті мелодії вальсу з Фантастичної симфонії Г. Берліоза додати акомпанемент (T, S, II, D) і записати у вальсовій фактурі.

Тиждні 20-21

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти інформацію про побічні септакорди.
2. Письмово і на фортепіано будувати висхідні та низхідні діатонічні секвенції на акордові мотиви (тональності надає викладач):
 $\Pi_7 D_3^4$; $T T_2 VI_7 \Pi_3^4$; $t t_7 s_3^4$; $T_4^6 S_7 \Pi_5^6$.

II. Сольфеджіо

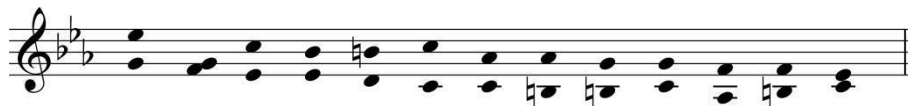
1. Співати гаму E-dur у ритмічних малюнках. Використовувати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (1, 2, 3, 1а, 2а, 3а) зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 1 – 4 (б), 1 – 4 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
  - 1) задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського;
  - 2) грати послідовності в найтіснішому розташуванні (тональності надає викладач). Наприклад:
 $t t_2 VI_7 \Pi_3^4 D; T_6 \Pi_7 D_3^4 T_7 S_3^4 VII_7 D_5^6 T; T T_2 VI_7 S_5^6 \Pi_3^4 D_7 VI$.

IV. Творчість

Створити акордову послідовність за наданою інтервальною послідовністю:

Тижні 22-23

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Темп. Динаміка. Агогіка» у посібнику зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Засвоїти італійські терміни (додаток 2).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму cis-moll 3-х видів у ритмах.
2. Співати інтервали і обернення головних септакордів.
3. Імпровізувати мелодії за участю секвенцій.
4. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
5. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 8а, 8б «Прохідні і допоміжні квартсекстакорди» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 3 – 5 (в) (тема № 8) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати звороти $T D_4^6 T_6$, $S T_4^6 S_6$, $T S_4^6 T$, $D T_4^6 D$ в тональностях з 1 – 3 знаками.

IV. Творчість

До наданих мелодій в певному жанрі знайти гармонію і підібрати відповідну фактуру для супроводу:

The image displays four musical staves, each containing a melodic line. The first two staves are in the key of D major (one sharp) and 3/4 time. The first staff begins with a quarter note D4, followed by a half note E4, and then a quarter note F#4. The second staff continues with a quarter note G4, a half note A4, and a quarter note B4. The third and fourth staves are in the key of B minor (two flats) and 2/4 time. The third staff begins with a quarter note B3, followed by a quarter note C4, and then a quarter note D4. The fourth staff continues with a quarter note E4, a quarter note F4, and then a quarter note G4.

Тижні 24-25

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм альтераційний» у посібнику Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Виконати вправи на визначення і розв'язання альтераційних ступенів в мажорі (II⁺, IV⁺, II⁻, VI⁻) і в мінорі (II⁻, IV⁻, IV⁺, VII⁺) у тональностях до 4-х знаків включно.

II. Сольфеджіо

Альтерація в мажорі і в мінорі.

1. Співати альтеровані мажорні і мінорні гами до 4-х знаків включно.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці № 9а «D₇ і його обернення (побудова і розв'язання)», № 9б «D₇ і його обернення (найбільш типові звороти)» зі зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово у тональностях до 4-х знаків включно:
  - 1) будувати обернення D₇ в різних мелодичних положеннях із розв'язанням;
  - 2) будувати найбільш типові звороти (зі зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»);
  - 3) задачі №№ 3 – 5 (б), 3 (в) (тема № 9) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати обернення D₇ в різноманітних мелодичних положеннях із розв'язанням.

IV. Творчість

До наданої гармонії, записаної в певній фактурі, додати мелодію в мажорі, бажано з альтерованими ступенями:

The image shows two musical staves. The first staff is in 3/4 time, key of B-flat major (two flats). The bass line consists of four measures, each containing a chord: Bb2, Eb3, Gb4, Bb5, Eb6, Gb7. The second staff is also in 3/4 time, key of B-flat major. The bass line consists of four measures: Bb2, Eb3, Gb4, Bb5, Eb6, Gb7, and a final chord with a fermata.

First system of musical notation. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The upper staff is mostly empty. The lower staff contains a rhythmic pattern of eighth notes: four eighth notes in the first measure, followed by a quarter note and an eighth note in the second measure, and then two groups of eighth notes in the third and fourth measures.

Second system of musical notation, identical to the first system. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The upper staff is mostly empty. The lower staff contains a rhythmic pattern of eighth notes: four eighth notes in the first measure, followed by a quarter note and an eighth note in the second measure, and then two groups of eighth notes in the third and fourth measures.

Third system of musical notation. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is two flats (Bb and Eb), and the time signature is 3/4. The upper staff is mostly empty. The lower staff contains a rhythmic pattern of quarter notes: a quarter note followed by two chords in the first measure, and then a quarter note followed by two chords in each of the subsequent three measures.

Fourth system of musical notation, identical to the third system. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is two flats (Bb and Eb), and the time signature is 3/4. The upper staff is mostly empty. The lower staff contains a rhythmic pattern of quarter notes: a quarter note followed by two chords in the first measure, and then a quarter note followed by two chords in each of the subsequent three measures.

Тижні 26-27

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм альтераційний» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про альтераційні інтервали в мажорі і в мінорі та засоби їх розв'язання.
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання альтераційних інтервалів в тональності та від звука (звуки та інтервали надає викладач).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму As-dur з альтерованими ступенями, в ній ступені в довільному порядку (наприклад: I V II⁺ III VI⁻ V IV⁺ V I), альтераційні інтервали з розв'язанням.
2. Співати обернення D₇ в різних мелодичних положеннях із розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 9) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: грати секвенції з найбільш типових зворотів за участю обернень D₇. Наприклад: T₆ D₃⁴ T; D₆ D₅⁶ T; D D₂ T₆; K D₇ T.

IV. Творчість

До наданої гармонії, записаної в певній фактурі, додати мелодію в мінорі, бажано з альтерованими ступенями:

The image shows two musical staves in 3/4 time, key of B-flat major. The first staff shows a harmonic progression: T₆ (F₄, A₄, C₅), D₃⁴ (B₃, D₄, F₄), T (F₄, A₄, C₅), D₆ (F₄, A₄, C₅). The second staff shows: D (F₄, A₄, C₅), D₂ (F₂, A₂, C₃), T₆ (F₄, A₄, C₅), K D₇ (F₄, A₄, C₅, B_{b4}).

First system of musical notation, featuring a grand staff with two staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 6/8. The music consists of a single melodic line in the lower staff.

Second system of musical notation, featuring a grand staff with two staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 6/8. The music consists of a single melodic line in the lower staff.

Third system of musical notation, featuring a grand staff with two staves. The key signature is two sharps (F-sharp, C-sharp) and the time signature is 2/4. The music consists of a single melodic line in the lower staff.

Fourth system of musical notation, featuring a grand staff with two staves. The key signature is two sharps (F-sharp, C-sharp) and the time signature is 2/4. The music consists of a single melodic line in the lower staff.

Тиждні 28-29

I. Теорія

1. Виконати вправу на розв'язання акордів з альтерованими тонами:

* За бажанням студентам пропонується визначити надані акорди.

2. Будувати у тональностях до 4-х знаків включно послідовності з альтерованими акордами:

- 1) в мажорі: T_4^6 II_5^{6+1+3} II_5^{6-5} D_2 T_6 II_7^{+1+3} II_7^{-5} D_3^4 T ;
- 2) в мінорі: t_6 II_5^6 S_7^{+1} t_4^6 II_3^4 S_5^{6+1} t_4^6 D_7^{-5} t .

II. Сольфеджіо

1. У тональності As-dur співати послідовності типу:

T T_2 VI_7 II_3^4 II_3^{4+1+3} T_4^6 D_7 T (в найтіснішому розташуванні);
 T D_2 T_6 D_3^4 T S_6 T_4^6 S K D_7 T (в гармонічному чотириголоссі).

2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 10 «Стрибки при розв'язанні D_7 , D_2 (додатково D_3^4 , D_5^6)» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 10) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: розв'язувати стрибками D_7 , D_2 у тональностях до 3-х знаків включно.

Тижні 30-31

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про засоби визначення споріднених тональностей.
2. Виконати вправи на визначення споріднених тональностей та знайти спільні тризвуки в будь-якій парі (тональності до 4-х знаків включно).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму f-moll 3-х видів, а також 11-ступеневу (альтераційну) у ритмічних малюнках з квінтолями і септолями. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 8 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс» (обидві строки двоголосної партитури проробити окремо).
2. Імпровізувати поспівки з рухом за участю альтерованих ступенів.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 10) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: задачі №№ 1, 5 (а) (тема № 10) зі зб. В. Скуратовського.

IV. Творчість

До наданих трьох фраз (мелодія із супроводом) додати четверту, завершуючи період у спорідненій тональності:

The image shows two systems of musical notation for a harmonic exercise in A major, 3/4 time. The first system consists of two staves: a treble clef staff with a melody and a bass clef staff with accompaniment. The melody starts with a quarter note A4, followed by eighth notes B4, C5, D5, E5, and a quarter note D5. The accompaniment starts with a quarter rest, followed by a half note chord of A major. Below the first system, the chords are labeled as Π_6 , D_7 , and T_3^5 . The second system consists of two staves: a treble clef staff with a melody and a bass clef staff with accompaniment. The melody starts with a quarter note A4, followed by eighth notes B4, C5, D5, and a quarter note E5. The accompaniment starts with a quarter rest, followed by a half note chord of A major. Below the second system, the chords are labeled as T_6 and Π_6 .

The first system of musical notation consists of two staves. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a half note G4 in the first measure, followed by a half note A4 in the second, and a half note B4 in the third. The bass staff contains a half note G3 in the first measure, followed by a quarter note G4 in the second, and a quarter note A4 in the third. Below the staves, the chords are labeled as S_4^6 , D_6 , and T_3^5 .

The second system of musical notation consists of two staves. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a half note G4 in the first measure, followed by a half note A4 in the second, and a half note B4 in the third. The bass staff contains a half note G3 in the first measure, followed by a half note A3 in the second, and a half note B3 in the third. Below the staves, the chords are labeled as VI_3^5 and II_3^5 .

Тижні 32-33

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про будову хроматичної мажорної гами.
2. Виконати вправи на побудову хроматичних мажорних гам до 4-х знаків включно.
3. До записаних хроматичних мажорних гам додати літерні позначення тональностей, до яких відбувається відхилення.

II. Сольфеджіо

1. Співати у тональностях до 4-х знаків включно послідовності типу:
 $T D_3^4 \rightarrow VI$; $T D_2 \rightarrow S_6$; $T VII_7 + D_5^6 \rightarrow II$.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 11 «Гармонічний мажор. Найбільш типові звороти з секстакордами і тризвуками II ступені» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 11) зі зб. В. Скуратовського.
3. Гра на фортепіано:
  - 1) кадансових зворотів типу: $T II_6 K D_7 T$;
  - 2) послідовностей із відхиленнями №№ 3, 4 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Творчість

До одної з наданих мелодій з відхиленнями додати супровід:

П. Майборода. «Пісня про рушник»

Рід-на ма-ти мо - я, ти но - чей не - дос - па - ла і во-ди-ла ме-
 -не у по - ля край се - ла, і в до-ро-гу да - ле - ку ти ме-
 -не на зо - рі про - во - джа - ла, і руш - ник ви - ши -
 -ва-ний на шас-тя да - ла, ник ви-ши-ва-ний на шас-тя, на до-лю да - ла.

Л. Олександрова. «Дивлюсь я на небо»

Див-люсь я на не - бо та й дум - ку га - да - юю чо - му я не
 со - кіл, чо - му не лі - та - ю, чо - му ме - ні, Бо - же, Ти кри-лець не
 дав? Я б зем - лю по - ки - нув і в не - бо алі - тав!

С. Сабадаш. «Очі волошкові»

Я і - ду баг-ря - ним са-дом, ту-ман ля - га на лсит о -
 -па - лий. Тут ко - лись хо - ди - ли ря - дом, а нав-кру -
 -ги вес-на бу - я - ла. Ой ви, о - чі во - лош - ко - ві, мовтро -
 -ян - ди пе-лост-ки вус - та, стан твій ніж-ний, сме - ре -
 -ко - вий, ти вес - нян - ка мо - я ча - рів - на.

С. Сабадаш. «Марічка»

В'єть-ся, на - че змій-ка, не - спо-кій - на річ - ка, ту-лить-ся бли-зень-ко
до під-ніж-зя гір; а на то - му бо - ці - там жи - ве Ма - річ - ка
в ха - ті, що схо - ва - лась у зе - ле - ний бір.

Укр. нар. пісня «Місяць на небі»

Міі-сяць на не - бі, зі - ронь-ки ся - ють, ти - хо по мо - рю
чо - вен пли - ве. В чов - ні дів - чи - на піс - ню спі -
ва - е, а ко - зак чу - є, серд - день - ко мре.

Тиждні 34-35

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Виконати вправи на побудову хроматичних мінорних гам до 4-х знаків включно.
3. До записаних хроматичних мінорних гам додати літерні позначення тональностей, до яких відбувається відхилення.

II. Сольфеджіо

1. Співати гами H-dur – gis-moll в ритмічних малюнках, в альтерованому варіанті, альтераційні інтервали, головні септакорди з оберненнями.
2. Співати послідовності з відхиленнями:
 $t_6 D_5^6 \rightarrow s VII_7 \rightarrow D D_2 t_6;$
 $t D_3^4 \rightarrow VI D_3^4 \rightarrow s II_5^6 t_4^6 D_7 t.$
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 11) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: грати послідовності з відхиленнями №№ 5, 6 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Аналіз

Аналізувати нотні приклади з метою виявлення деяких «порушень» в запису хроматичної гами (якщо вони є). Пояснити в чому сенс саме такої авторської нотації.

Moderato

М. Лисенко. «Друга рапсодія», «Шумка»

The image shows a musical score for piano, titled 'Moderato' and 'М. Лисенко. «Друга рапсодія», «Шумка»'. The score is in 2/4 time and the key signature is D major (two sharps). It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff begins with a fortissimo (ff) dynamic and contains a triplet of eighth notes. The bass staff begins with a fortissimo (ff) dynamic and also contains a triplet of eighth notes. The score is for the piece 'Second Rhapsody', 'Storm' by M. Lisenko.

Ф. Шопен. Етюд № 18

[Allegro]

8va

Allegro moderato

Е. Гріг. «Хід гномів»

pp

simile

pp

simile

Ф. Шопен. Ноктюрн № 3 H-dur

8va

dim.

Ped.

rall.

Adagio

pp

*

[Allegro molto] В. А. Моцарт. Симфонія № 40, ч. I

The image shows a musical score for the first movement of Mozart's Symphony No. 40. The score is in G minor, 2/4 time, and marked 'Allegro molto'. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system starts with a piano (p) dynamic and features a melodic line in the right hand and a rhythmic accompaniment in the left hand. The second system continues the melodic and harmonic development.

V. Творчість

Створити період на наданий мотив за допомогою модулюючої секвенції.
Завершити в початковій, або в іншій спорідненій тональності.

Тиждні 36-37

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Прості форми. Методика аналізу» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Визначити форму наданих творів (дивись розділ «Аналіз»).

II. Сольфеджіо

1. Співати у тональностях до 4-х знаків включно послідовності типу:
 $t D_2 \rightarrow s_6 D VII_7 \rightarrow D; T D_3^4 \rightarrow VI D_2 \rightarrow II_6 D_2 T_6.$
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 12 «VI ступінь. Перерваний зворот» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
  - 1) грати секвенції на мотив К D₇ VI (плавне розв'язання), К D₇ VI (розв'язання стрибком);
  - 2) грати послідовності №№ 7, 8 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Аналіз

Визначити форму наданих творів:

Tempo di Menuetto Л. Бетховен. Соната № 20, ч. II

The image shows a musical score for the first movement of Beethoven's Sonata No. 20, Op. 49, No. 2. The score is written for a single melodic line in G major, 3/4 time. It begins with a piano (p) dynamic marking. The first staff contains the first four measures, followed by a five-measure phrase. The second staff continues with another four-measure phrase. The third staff shows a more complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes. The fourth staff features a series of eighth notes with a slur. The fifth staff concludes with a final cadence.

Л. Колодуб. Аркан

Allegretto

mf

f

mf

Л. Колодуб. Мелодія

Moderato

p

pp

f

V. Творчість

До наданої мелодії певного жанру додати акомпанемент і записати у відповідній фактурі:

VII₃⁵ III₃⁵

S₃⁵ II₆ t₃⁵ D₇ t₃⁵

D₃⁵ D₇ T₃⁵

VI₃⁵ II₃⁵ D₃⁵ D₇ T₃⁵

(за бажанням можна зробити два варіанти завершення – в початковій тональності, і з модуляцією у gis-moll).

Тиждень 38

I. Теорія

1. Повторити матеріал:
  - 1) побудова мажорних і мінорних гам з 1 – 4 знаками – натуральних, гармонічних, мелодичних, альтераційних, хроматичних;
  - 2) побудова і розв'язання інтервалів діатонічних і хроматичних (третонів, характерних, альтераційних);
  - 3) побудова і розв'язання головних і побічних тризвуків, головних септакордів у тональності та від звука;
  - 4) побудова послідовностей з відхиленнями.
2. Скласти самостійно конспекти за темами «Музичний звук», «Музичний стрій». Використати підручник Г. Смаглій, Л. Маловик. Основи теорії музики – Харків: Факт, 2005. (розділ I, II, стор. 8 – 15, 24 – 30).

II. Сольфеджіо

1. Робота в тональності:
  - 1) співати гами з 3 – 4 знаками, натуральні і гармонічні, гами мінорні з 3 – 4 знаками, натуральні, гармонічні, мелодичні співати з назвою знаків, співати в ритмічних малюнках (без назви знаків);
  - 2) гами особливих діатонічних ладів;
  - 3) інтервали діатонічні і хроматичні (альтераційні) в тональностях та від звука;
  - 4) обернення D_7 , II_7 , VII_7 з розв'язанням;
2. Робота від звуків:
  - а) співати вивчені інтервали і акорди від звуків;
  - б) обернення $MMаж_7$, $MMін_7$, $MЗ_7$, $З_7$ від звука з розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Записати аудіодиктанти (одноголосні та двоголосні диктанти за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 6 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського.
  2. На фортепіано:
    - 1) гармонізувати мелодії №№ 1, 2 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського;
    - 2) грати послідовності з відхиленнями №№ 9, 10 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
- в) виконати на фортепіано модулюючу секвенцію у тональностях до 4-х знаків включно:
- в гармонічному чотириголоссі: $K D_7 T$; $K D_7 VI$;
 $T D_6 D_5^6 T$; $T D_2 T_6$; $T_6 D_3^4 T$;
  - в найтіснішому розташуванні: $T_6 II_7 D_3^4 T$;
 $T II_2 VII_7 D_5^6 T$; $T_4^6 D D_2 T_6$; $T T_2 VI_7 II_3^4 D_7 T$.

г) виконати на фортепіано послідовність з відхиленнями №№ 3 – 10 в будь-якій тональності. Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Ритм

Записати ритмічні самодиктанти в аудіозапису (за вибором викладача).

V. Інструменти

Перекладати наданий фрагмент клавіру для квартету струнних, або ансамблю духових інструментів (флейта, гобой, фагот, тромбон). Фрагмент музичного твору пропонується викладачем.

VI. Аналіз

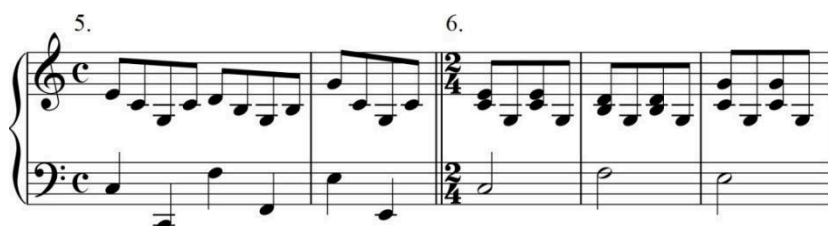
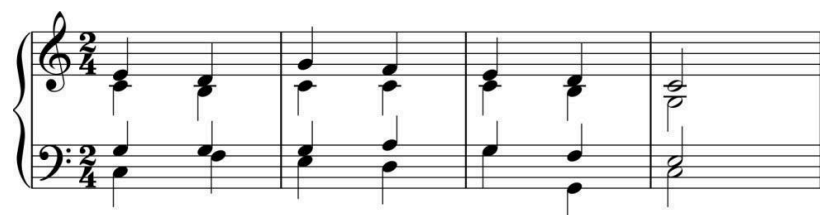
Аналізувати твори, що написані у простих формах:

Р. Шуман «Альбом для юнацтва», В. Косенко «Дитячий альбом», твори з фаху або історії музики.

Аналізуючи музичний твір в цілому, треба дотримуватись певного алгоритму (додаток 3).

VII. Творчість

1. Чотириголосну послідовність перетворити на побудову у вільній фактурі, замінюючи ритм, розмір і виклад акордів. Наприклад:

7. 8.

9. 10.

11. 12.

2. Варіювати надану мелодію із «золотою секвенцією».
3. До мелодії додати акомпанемент і записати його в різних фактурах.
Наприклад: Й. Крігер Менует а – moll (8 тактів).

РОЗДІЛ ІV

МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем кожної теми.

Для оцінювання запланованих програмних результатів навчання використовуються усний та письмовий методи оцінювання. Під час оцінювання обов'язково враховується індивідуальна траєкторія кожного здобувача освіти.

Поточний контроль **самостійної роботи** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань.

Методи усного контролю завдань до самостійної роботи протягом II курсу використовуються для оцінювання наступних форм роботи: спів вивчених музичних творів (одноголосних та багатоголосних), інтонаційні вправи, спів та гра вивчених гармонічних зворотів, секвенцій та послідовностей тощо. Під час виконання музичних творів обов'язково враховується стильова відповідність.

Методи письмового контролю завдань до самостійної роботи протягом II курсу пов'язані з виконанням наступних практичних завдань: написання тембрових аудіодиктантів, одноголосних та двоголосних аудіодиктантів; виконання творчих вправ — створення другого чи третього голосу до наданої мелодії, дописування мелодії, маленьких п'єс з жанровою фактурою, створення мелодії на задану гармонію, написання музичного твору у запропонованому стилі (початковий мотив або фраза надається); гармонізація мелодій; гармонічний аналіз; побудова окремих елементів (інтервалів, акордів із розв'язанням) тощо. Завдання до самостійної роботи здобувачів освіти створюються згідно з темами.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «Відмінно» («А» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах

будь-якої складності (в тому числі і тембрових), слуховому аналізу, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

Оцінка «Дуже добре» («В» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 10 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

Оцінка «Добре» («С» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти добре знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 20 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.

Оцінка «Задовільно» («D» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 50% помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізу, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.

Оцінка «Достатньо» («Е» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (не більше 60%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу, має складнощі при виконанні творчих завдань.

Оцінка «Незадовільно з можливістю повторного складання» («FX» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (60-70%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).

Оцінка «Недостатньо з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» («F» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за курс повної загальної (профільної) середньої освіти визначаються згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392).

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти I-II курсів
I. Початковий	1	Здобувач фахової передвищої освіти розрізняє об'єкти вивчення, але не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.
	2	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається 10 та більше помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
	3	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює частину навчального матеріалу, не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається не більше 9 помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
II. Середній	4	Здобувач фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається суттєвих помилок у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 8 помилок у музичних

		диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), має складнощі при виконанні творчих завдань.
	5	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 7 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.
	6	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 6 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.
III. Достатній	7	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, припускається декількох помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 5 помилок або неточностей у музичних диктантах, у слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.
	8	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 4 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.
	9	Здобувач фахової передвищої освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази, глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Здобувач не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 3 незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова

		музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.
IV. Високий	10	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 2 помилок в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), може припуститися двох помилок; логічно та переконливо виконує творчі завдання.
	11	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 1 помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), може припуститися 1 помилки; логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.
	12	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Козинська К. Б. Сольфеджіо. Одноголосся та двоголосся : навчальний посібник для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2024. 84 с.
2. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (І курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 100 с.
3. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (ІІ курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 112 с.
4. Павленко Т. П. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К. : «Музична Україна», 2022. 113 с.
5. Руда К., Томич Н., Шевчук С. «Цікаве сольфеджіо» : навчальна книга з навчальної дисципліни «Сольфеджіо». Івано-Франківськ : Голіней О. В., 2024. 100 с.
6. Скуратовський В. Задачі з гармонії : в 2-х ч. : навч. посіб. Частина 1. Дніпро : «Ліра», 2025. 220 с.
7. Фіськова Н. Я., Нечепуренко О. І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Друге видання, виправлене та доповнене. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 108 с.

Додаткова:

1. Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні : навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів, музичних училищ та учнів старших класів музичних шкіл. Львів : Видавець Тетюк. В., 2014. 124 с.
2. Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. Лекції з теорії гармонії. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.
3. Буравчук А. Сольфеджіо : навчальний посібник для початкових спеціалізованих навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2015. 112 с.
4. Збірник диктантів для учнів 5-8 класів мистецьких шкіл/ Укл. Мацько М. С. Чернівці, 2020. 84 с.
5. Іванова О. В. Курс гармонії у схемах : Практичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І-ІІ рівня акредитації. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
6. Іванова О.В. Посібник з інструментознавства. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2015. 68 с.
7. Іванова О. В. Посібник «Практичні завдання з фортепіано у курсі гармонії з аудіоприкладами». Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
8. Козинська К. Б. Сольфеджіо на матеріалі класичної музики. : навчальний посібник для студентів музичних училищ, музично-педагогічних

- навчальних закладів, учнів старших класів спеціалізованих музичних шкіл (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2017. 48 с.
9. Козацькі пісні Дніпропетровщини/ Упорядк. Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки. Дніпропетровськ : «ЛізуновПрес», 2015. 60 с.
  10. Мазур І. Інтонаційні вправи для розвитку творчих здібностей. Одеса : «Астропринт», 2012. 100 с.
  11. Пісенний вінок. Українські народні пісні/ Упоряд. А.Я. Михалько. К. : «Криниця», 2007. 400 с.
  12. Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики: Підручник. К.: Вища шк., 2004. 303 с.
  13. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Українська народна пісня : Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Вища шк., 2006. 151 с.
  14. Скуратовський В. 200 диктантів із сольфеджіо (двоголосся та триголосся). Дніпропетровськ, 2005. 54 с.
  15. Скуратовський В. І. Твори для дітей. Запоріжжя : ТОВ «Мега-Мікс», 2017. 72 с.
  16. Скуратовський В. І. Твори для фортепіано («Альбом для дітей», «Сюїта пам'яті Равеля», дві п'єси). Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2017. 64 с.
  17. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики : Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Х. : Факт, 2005. 384 с.
  18. Фоменко Л. Сольфеджіо: Навчальний посібник. К., 2018. 84 с.
  19. Шпаковська Л. Диктанти на інтонаційній основі української музики. Одноголосся. Двоголосся : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації. К. : «Музична Україна», 2006. 68 с.

Інформаційні ресурси

1. www.libr.dp.ua
2. <https://say-hi.me/music/teoriya-muzyki-istoriya-razvitiya-muzykalnyx-z-hanrov-muzykalnyj-stil.html>

Таблиця «Мелізми»

Короткий форшлаг:

запис: виконання:

запис: виконання:

запис: виконання:

Довгий форшлаг:

запис: виконання: запис: виконання:

Трель:

запис: виконання: запис: виконання:

запис: виконання:

запис: виконання:

Прямий мордент:

простий

подвійний

Зворотний мордент:

простий

подвійний

Групетто:

у швидкому темпі у повільному темпі

у швидкому темпі у помірному темпі у повільному темпі

Таблиця термінів

Дуже повільні темпи:		
Largo	(ля́рго)	широко
Lento	(ленто)	протягнуто
Adagio	(ада́жіо)	повільно, спокійно
Grave	(гра́ве)	поважно, важко
Pesante	(пеза́нте)	важко, навантажено
Повільні темпи:		
Larghetto	(лярге́тто)	досить широко
Andante	(анда́нте)	досить повільно, не поспішаючи
Sostenuto	(состену́то)	стримано
Помірні темпи:		
Moderato	(модера́то)	помірно
Andantino	(анданти́но)	дещо жвавіше за Andante
Allegretto	(аллегре́тто)	дещо повільніше за Allegro
Швидкі темпи:		
Allegro	(алле́гро)	швидко
Vivo	(ві́во)	жваво
Vivace	(віва́че)	підсилено жваво
Дуже швидкі темпи:		
Presto	(пре́сто)	дуже швидко
Prestissimo	(престі́ссімо)	надзвичайно швидко

Прискорення темпу:		
accelerando	(аччелера́ндо)	прискорюючи
animando	(аніма́ндо)	пожвавлюючи
stretto	(стрéтто)	стисло (прискорюючи)
stringendo	(стри́ндже́ндо)	стискуючи
Уповільнення темпу:		
ritenuto	(рітену́то)	затримуючи
ritardando	(рітарда́ндо)	із запізненням
rallentando	(ралента́ндо)	уповільнюючи
allargando	(аллярга́ндо)	розширюючи

Додаткові слова

piú	(піу́)	більш
meno	(ме́но)	менш
non troppo	(нон трóппо)	не дуже
sempre	(се́мпре)	завжди
assai	(асса́і)	досить
poco	(по́ко)	потроху
poco a poco	(по́ко а по́ко)	поступово потроху
ma	(ма)	але
con	(кон)	з
come	(ко́ме)	як, начебто
non	(нон)	не
quasi	(ква́зі)	подібно до ...
subito	(су́біто)	раптово, негадано
e	(е)	і (та)

Позначення сили звучання (гучності)		
piano pianissimo (<i>ppp</i>)	(піано піаніссімо)	якнайтихіше
pianissimo (<i>pp</i>)	(піаніссімо)	дуже тихо
piano (<i>p</i>)	(піано)	тихо
mezzo piano (<i>mp</i>)	(мєццо піано)	не дуже тихо
mezzo forte (<i>mf</i>)	(мєццо ф́орте)	не дуже голосно
forte (<i>f</i>)	(ф́орте)	голосно
fortissimo (<i>ff</i>)	(фортіссімо)	дуже голосно
forte fortissimo (<i>fff</i>)	(ф́орте фортіссімо)	як найголосніше

Найбільш уживані терміни:

Agitato	(аджитáто)	збуджено
Alla Marcia	(áлла мáрча)	в дусі маршу
Amoroso	(аморóзо)	з любов'ю, ніжно
Animato	(анімáто)	натхненно
Appassionato	(аппассіонáто)	пристрасно
Burlesco	(бурлéско)	жартівливо
Cantabile	(кантáбіле)	співоче
Capriccioso	(капріччіóзо)	примхливо
Come sopra	(кóме сóпра)	(грати) як раніше
Con affetto	(кон афéтто)	з почуттям
Con amore	(кон амóре)	з любов'ю
Con brio	(кон б́ріо)	полум'яно
Con dolore	(кон долóре)	сумно, скорботно
Con espressione	(кон еспрессіóне)	виразно, з почуттям
Con forza	(кон ф́орца)	із силою
Con fuoco	(кон фуóко)	з вогнем
Con grazia	(кон гра́ція)	тендітно
Con moto	(кон мóто)	пожвавлено
Con sentimento	(кон сентимéнто)	з почуттям
Commodo	(коммóдо)	спокійно, зручно
Deciso	(дечі́зо)	рішуче, сміливо
Dolce	(дóльче)	солодко, ніжно
Dolente	(долéнте)	жалібно, сумно
Doloroso	(долорóзо)	сумно
Eroico	(еро́іко)	героїчно
Espressivo	(еспрессі́во)	виразно
Fantastico	(фантáстико)	чарівно, примхливо
Feroce	(ферóче)	дикунськи
Festivamente	(фестівамéнте)	святково, урочисто
Festivo	(фéстиво)	святково,
Funebre	(фунéбре)	похмуро, трагічно
Furioso	(фуріóзо)	люто, несамовито
Giocoso	(джокóзо)	радісно, весело
Giusto	(джúсто)	точно
Imperioso	(імперіóзо)	наказово
Impetuoso	(імпетуóзо)	нестримно, поривчасто
Irato	(іра́то)	гнівно
Lacrimoso	(лакрімóзо)	жалісно, скорботно
Lamentoso	(ламентóзо)	сумно, скорботно
Leggiero	(леджі́ро)	легко

Lugubre	(лугубре)	похмуро
Maestoso	(маестозо)	велично
Marcato	(маркато)	підкреслено
Marciale	(марчіале)	подібно маршу
Marziale	(марціале)	войовничо
Mesto	(место)	сумно
Misterioso	(містеріозо)	таємниче
Mosso	(мосо)	пожвавлено
Pastorale	(пасторале)	в настрої ідилії
Parlando	(парлано)	ніби говорячи
Patetico	(патетико)	з пафосом, пристрасно
Pesante	(пезанте)	важко
Possibile	(поссібіле)	можливо
Pomposo	(помпозо)	пишно
Precepitoso	(пречепітозо)	квапливо, стрімко
Risoluto	(різолуто)	рішуче
Rigoroso	(рігорозо)	точно
Rubato	(рубато)	не строго в такт
Scherzando	(скерцандо)	шуткуючи, грайливо
Scherzoso	(скерцозо)	шуткуючи, грайливо
Semplice	(смпліче)	просто
Sonore	(соноре)	гучно
Strepitoso	(стрепітозо)	шумно
Sotto voce	(сотто во́че)	напівголосно
Tempestoso	(темпестозо)	бурхливо
Tenero	(тенеро)	ніжно
Tenuto	(тенуто)	витримано
Tranquillo	(транквілло)	спокійно
Veloce	(велоче)	жваво
Volando	(воландо)	швидкоплинно, польотно

План аналізу музичного твору

1. Визначити характер твору, назвати близькі до нього за характером твори того ж автора, інших авторів. Знайти для порівняння з наданим музичним прикладом картини відомих художників, поетичні твори, літературні образи.
2. Визначити форму в цілому. Зосередитися на одній частині, визначити кордони періоду, його тип. Проаналізувати як утворені цезури, де знаходяться каденції.
3. Визначити масштабно-тематичні структури.
4. Вказати засоби об'єднання фраз і речень в періоді.
5. Визначити жанрові витоки тематизму, показати їх ознаки в мелодії, ритмі, фактурі.
6. Визначити музичний склад і вид фактури.
7. Проаналізувати мелодичну лінію, її звуковисотний і ритмічний малюнок, ладові особливості, співвідношення з акомпанементом.
8. Проаналізувати тональний розвиток у періоді. Визначити акорди і гармонічні звороти.
9. Визначити засоби підготовки і створення кульмінації.
10. Показати виразне значення всіх елементів музичної тканини і підкреслити головні з них.